

STAVRU TARASOV – REMARCABIL EXPONENT AL PICTURII ROMÂNEȘTI

Garabet KÜMBETLIAN¹

kumbetg@yahoo.com

ZUSAMMENFASSUNG: Stavru Tarasov war ein wichtiger Maler seiner generation. Im Jahre 1883 geboren, hat in Rumänien und Deutschland studiert, in Paris, Bruxelles, Rosario (Argentinien) und Rumänien gemalt. Er starb im Jahre 1961 in Brașov (Kronstadt).

Fig. nr. 1 – Pictorul și violonistul Stavru Tarasov, remarcabil exponent al picturii românești (Foto: Mihai Tican Rumano).

S. Tarasov s-a născut în 1883 la Letea (Tulcea) [2]. După școala primară, a urmat patru clase la Școala Normală din Câmpulung (Muscel) și a cincea la Galați. În 1903 a intrat prin concurs la școala de Belle Arte din Iași, unde a fost coleg cu Tonitza, Ștefan Dimitrescu, Bacalu și Bulgăraș, având ca profesori printre alții pe Emanoil Bardasare (profesor și director), Sever Mureșanu ș.a. În paralel, a urmat cursurile Conservatorului de Muzică din Iași, la clasa „de violină” a profesorului Atanasie Theodorini [6].

Între anii 1906 și 1909 a intrat prin concurs și a urmat cursurile Academiei Regale de Arte Plastice din München, fiind coleg cu Tonitza și Marius Bunesu [3–6].

¹ Prof. univ. dr. ing., Universitatea „Ovidius”, Constanța; membru titular al Academiei de Științe Tehnice din România; membru al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

Spre sfârșitul anului s-a stabilit la Paris, unde a rămas până în 1910. A studiat în muzee și ateliere particulare și a participat la expoziția lui Tonitza, organizată în atelierul acestuia din str. Montparnasse. În 1911 s-a stabilit la Bruxelles, unde a rămas până în 1914. În acest interval de timp a intrat prin concurs și a urmat studii de pictură în cadrul „Académie des Beaux Arts” din Bruxelles. Se întreținea cântând la vioară într-o orchestră și executa copii în muzee.

În 1912 a participat la o expoziție colectivă la Haga și a executat la comandă pentru primarul orașului, copia lucrării lui Fra Angelico, „Coborârea de pe Cruce”.

Fig. nr. 2 – Academia regală de arte plastice din MÜNCHEN

Fig. nr. 3 - Haga, vechea primărie

Fig nr. 4 - Copia lucrării lui Fra Angelico, „Coborârea de pe Cruce”

În 1914 s-a întors la Bruxelles și a trecut oceanul împreună cu un grup de artiști decoratori belgieni în Argentina, la Rosario, unde a executat decorarea teatrului din localitate.

În 1915 a lucrat ca desenator la Paris și la 15 iulie 1915 s-a întors în țară. În perioada 1916–1917 a fost mobilizat la Tulcea și folosit ca translator pentru armatele ruse din Delta Dunării. În perioada

1918–1928 a funcționat ca profesor de desen la Târgu-Ocna (unde s-a căsătorit cu profesoara Constanța Ionescu, apropiată reginei Maria în actele de caritate pentru răniții din primul război mondial), apoi la Bacău, Tecuci și Bârlad.

Fig nr. 5 – Rosario (Argentina) –
Teatrul vechi

În toată această perioadă de timp a lucrat și a participat la expoziții personale sau de grup împreună cu Tonitza (de care l-a legat o strânsă prietenie de familie), Demian, Dumitru Ghiață, Sion, Maniu, Sârbu, Serescu și alții. În anul 1928 s-a stabilit în Constanța ca profesor definitiv la „Școala Normală”, iar în anul 1930, la „Gimnaziul Comercial de Băieți”. La începutul anului 1931 lui Tarasov i s-a propus să execute pictura murală a bisericii Sfântul Gheorghe-Nou, a cărei construcție fusese terminată în anul 1925.

Cunoscând situația grea prin care trecea prietenul său, Tonitza, Tarasov a refuzat și i-a propus acestuia să preia comanda. Ca urmare, la 19 aprilie 1931 Tonitza, Bacalu și Jean Buiuk câștigă concursul și încep lucrarea, care se va încheia cu destule greutate în anul 1934. În anul 1932 Tarasov s-a mutat în strada Ion Adam nr. 2. Tarasov cumpăra vopsele de la magazinul specializat al bunicului meu și cum ulterior familia mea s-a mutat în același cartier, între cele două familii s-au stabilit relații bune de prietenie și vecinătate.

Iată un catalog de expoziție alcătuit de Mihail Straje, donat de pictor tatălui meu cu o dedicație, în anul 1932 [1].

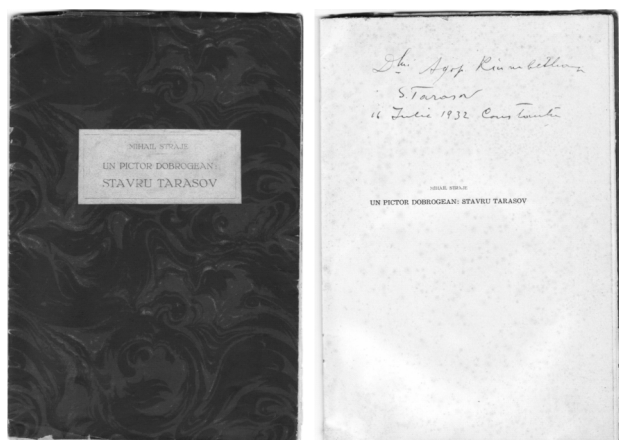

Fig nr. 6 – Catalog de expoziție alcătuit de Mihail Straje

Din aceeași perioadă provin și tablourile cu „Biserica Greacă” (1934) și „Plaja tataia” (1936) precum și cu fetița cu ulcioare.

Fig nr. 7 – „Biserica Greacă”, (1934)

Fig nr. 8 – „Plaja tataia”, (1936)

În anul 1938 Tarasov s-a titularizat la Liceul „Mircea Cel Bătrân”, de unde s-a și pensionat în anul 1941. În anul 1942 am devenit elevul lui Tarasov (la vioară). Acestei perioade îi aparțin și „Autoportretul”, (dedicat tatălui meu în anul 1945), precum și „Marina” (dedicată mie, în anul 1948).

Fig nr. 9
„Fetița cu ulcioare”

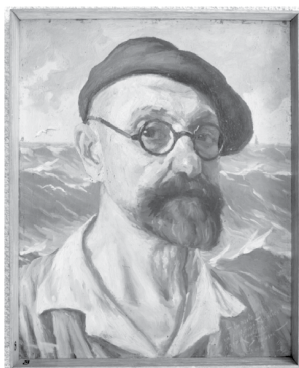

Fig nr. 10 – „Autoportret” (1945)

Fig nr. 11 – „Marina” (1948)

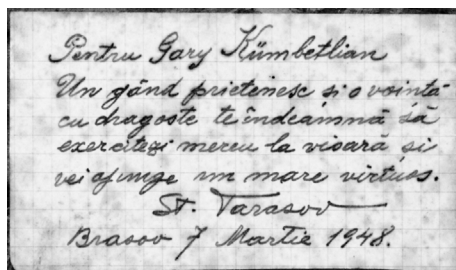

Fig nr. 12 – Dedicatie

În anul 1945, din cauza îmbolnăvirii fiicei, Tarasov s-a mutat la Brașov, unde a continuat să picteze până la trecerea sa în neființă, în anul 1961 [7]. Fotografiele de mai jos îl redau pe pictor la Brașov alături de fiica lui, Zina, și la șevalet.

Fig. nr. 13 – Pictorul, alături de fiica sa, Zina, la plimbare pe străzile Brașovului

Fig. nr. 14 – Pictorul în fața șevaletului

Următoarele tablouri aparțin acestei perioade.

În anul 1968, cu prilejul aniversării a 85 de ani de la nașterea pictorului, s-a organizat la Constanța o mare expoziție retrospectivă, cu ocazia căreia a fost publicată și monografia „S. Tarasov” a Floricăi Postolache, directoarea de atunci a muzeului de artă [2], [8].

În perioada anilor 1968–1974 s-au organizat expoziții retrospective în mai multe orașe din țară, ca de exemplu la Muzeul de Istorie și Științe Naturale “Vasile Pârvan” din Bârlad (noiembrie 1968), Muzeul de Artă din Craiova (martie-aprilie 1969), Muzeul Brăilei (septembrie 1969), Muzeul Județean Brașov (ianuarie 1973), Muzeul Județean din Sfântul Gheorghe (octombrie 1974) și în multe alte locuri din țară [9]-[13].

În anul 1983 a fost organizată la Brașov o mare expoziție, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea pictorului [7]. Iată, în încheiere, câteva aprecieri ale lui Tonitza cu privire la cel care a fost Stavru Tarasov.

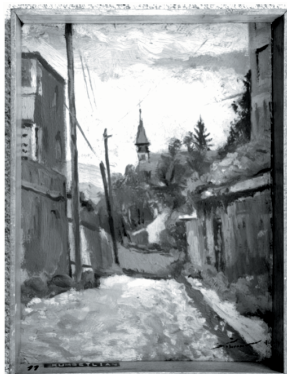

Fig nr. 15 – Străduță în Brașov

Fig nr. 16 – Biserica Neagră

Fig nr. 17 – Cort din paie

Fig nr. 18 – Luminiș

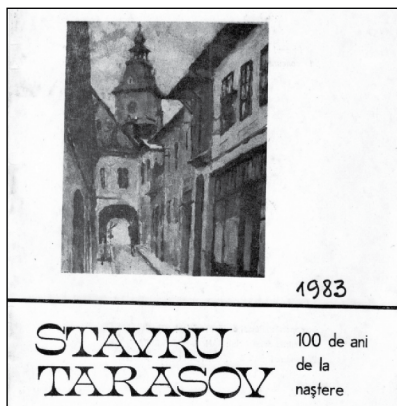

Fig nr. 19 – Afîșul expoziției, organizate la Brașov, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea pictorului.

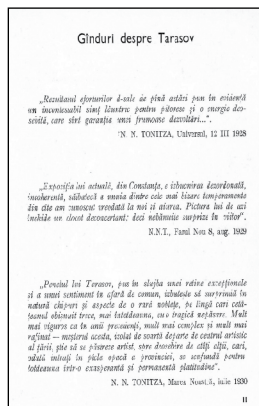

Fig nr. 20 – Apprecieri ale pictorului Nicolae Tonitza cu privire la creația pictorului Stavru Tarasov

Bibliografie (cronologică)

- [1] Straje, Mihail: Un Pictor Dobrogean: Stavru Tarasov, Editura “Bucovina” București, 1932.
- [2] Postolache, Florica, *Stavru Tarasov, 1883–1961*, Catalog al Muzeului de Artă din Constanța, 1968.
- [3] Postolache, F., *Stavru Tarasov*, Revista “Tomis”, martie 1968.
- [4] Postolache, F., *Retrospectiva Stavru Tarasov*, Revista “Tomis”, octombrie 1968.
- [5] Postolache, F., *Coordonate ale creației lui Stavru Tarasov*, Comunicare, în Ședința Consiliului Științific al Muzeului de Artă din Constanța, 11.01.1969.
- [6] Șorban, Raoul, *Tonitza, Mica Bibliotecă de Artă*, Editura. “Meridiane” București, 1973.
- [7] Buta, Sanda-Maria, *Stavru Tarasov, 100 de ani de la naștere*, Muzeul Județean Brașov, Secția de Artă, 1983.

Adrese ale Muzeului de Artă din Constanța către familia Kümbetlian

- [8] Procesul Verbal nr. 14784/31.01.1968.
- [9] Adresa nr. 1346/10.12.1968.
- [10] Adresa nr. 137/08.02.1969, Dosar C/16.
- [11] Adresa nr.449/19.05.1969, DosarC/16
- [12] Procesul verbal/29.08.1969.
- [13] Adresa nr. 234/28.03.1970.